

Vztahy Evropského parlamentu s orgány zastupujícími vlády jednotlivých států

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. prosince 2013 o vztazích Evropského parlamentu s orgány zastupujícími vlády jednotlivých států (2012/2034(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 15 a 16 Smlouvy o Evropské unii a na článek 235 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 25.–26. března 2010, 17. června 2010, 16. září 2010, 28.–29. října 2010, 16.–17. prosince 2010, 4. února 2011, 24.–25. března 2011, 23.–24. června 2011, 23. října 2011, 9. prosince 2011, 1.–2. března 2012, 28.–29. června 2012, 18.–19. října 2012, 13.–14. prosince 2012, 7.–8. února 2013, 14.–15. března 2013 a 27.–28. června 2013,
 - s ohledem na prohlášení hlav států nebo předsedů vlád členských států Evropské unie v návaznosti na neformální schůze členů Evropské rady ve dnech 26. října 2011 a 30. ledna 2012,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. května 2009 o dopadu Lisabonské smlouvy na rozvoj institucionální rovnováhy Evropské unie¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2013 o zlepšení praktických opatření pro konání evropských voleb v roce 2014²,
 - s ohledem na články 48, 110 a 127 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti (A7-0336/2013),
- A. vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva přiznala Evropské radě status evropského orgánu, aniž by měnila její úlohu, neboť podle čl. 15 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii „Evropská rada dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority. Nevykonává legislativní funkci“;
- B. vzhledem k tomu, že Parlament si je plně vědom nezávislosti Evropské rady a významné úlohy, kterou jí takto svěřují Smlouvy;
- C. vzhledem k tomu, že pod tlakem krize úloha Evropské rady však značně vzrostla: stále roste počet mimořádných schůzí a na úrovni Evropské rady jsou projednávána témata, jež jsou obvykle řešena na úrovni Rady ministrů; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu Evropská rada překračuje rámec klíčového ustanovení Smlouvy, že nemá žádnou legislativní funkci;

¹ Úř. věst. C 212 E, 5.8.2010, s. 82.

² Přijaté texty, P7_TA(2013)0323.

- D. vzhledem k tomu, že snahy hlav států a předsedů vlád uchylovat se k řešení na mezivládní úrovni ohrožují „metodu Společenství“ a porušují Smlouvy;
- E. vzhledem k tomu, že v zájmu posílení demokratičnosti rozhodovacího procesu by měla být prováděna opatření pro řádnou parlamentní kontrolu;
- F. vzhledem k tomu, že členové Evropské rady jsou podle Lisabonské smlouvy odpovědni jednotlivě svým vnitrostátním parlamentům, ale kolektivně jsou odpovědni výhradně sami sobě;
- G. vzhledem k tomu, že předseda Evropské rady získal pravomoc předkládat návrhy, nejčastěji ve spolupráci se svými protějšky z jiných orgánů, čímž se stal fakticky hlavním vyjednavatelem jménem členských států o tématech, u nichž se od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost uplatňuje postup spolurozhodování;
- H. vzhledem k tomu, že ve shodě s orgány Parlamentu, a to zejména ve formě výměny dopisů, se předseda Van Rompuy snaží co nejlépe vyhovět požadavkům na informovanost a na transparentnost: osobně setkává s předsedy výborů, zpravodaji a zástupci Parlamentu k jednání o řadě důležitých témat, zodpovídá písemné dotazy, pravidelně informuje plénum nebo rozšířenou Konferenci předsedů o zasedáních Evropské rady a udržuje četné kontakty s předsedy politických skupin;
- I. vzhledem k tomu, že tento postup si zaslouží být formálně zakotven, aby pro budoucnost sloužil jako precedens, a že si rovněž zaslouží být vylepšen; vzhledem k tomu, že v souvislosti s evropským patentovým systémem Evropská rada zpochybnila legislativní dohodu uzavřenou mezi Parlamentem a Radou, že v souvislosti se správou ekonomických záležitostí považovala Evropská rada za vhodné znovu jednat o ustanoveních shodných s těmi, která již nabyla účinnosti v rámci předchozího nařízení, a že ve vztahu k evropskému orgánu bankovního dohledu přijala Evropská rada s ročním odstupem dva protichůdné postoje, čemuž bylo možné předejít, pokud by více zohlednila postoj Parlamentu; vzhledem k tomu, že víceletý finanční rámec na období 2014–2020 dal vzniknout de facto legislativní loupeži, neboť z právního hlediska nezbytné jednomyslnosti Rady nebylo možné dosáhnout jinak než tím, že některá zásadní politická rozhodnutí ohledně právních předpisů o financování některých politik byla učiněna předem, což v těchto oblastech omezilo úlohu Parlamentu na předkládání pozměňovacích návrhů k dílčím předpisům;
- J. vzhledem k tomu, že ve všech těchto případech, svou podstatou těch nejdůležitějších, brání neexistence formálního dialogu mezi Parlamentem a Evropskou radou Parlamentu v tom, aby se plně zhostil své úlohy jako spoluvůrce právních předpisů, jak je stanoveno ve Smlouvách; vzhledem k tomu, že oficiální partneři zástupců Parlamentu často nemají pravomoc skutečně zavázat své vlády; vzhledem k tomu, že ačkoli úřadující předseda Rady a Rada pro obecné záležitosti¹ teoreticky zůstávají odpovědni za přípravu zasedání Evropské rady, je stále zjevnější, že hrají pouze okrajovou nebo technickou úlohu; vzhledem k tomu, že tradiční úvodní projev předsedy Evropského parlamentu na zahájení zasedání Evropské rady nepostačuje;
- K. vzhledem k tomu, že Evropský parlament nemůže pozvat předsedu Evropské rady k debatě před zasedáními Evropské rady; vzhledem k tomu, že Parlament není dobře

¹ Viz článek 16 Smlouvy o Evropské unii.

připraven na rozpravy, během nichž předseda podává zprávu o uplynulém zasedání Evropské rady;

- L. nicméně vzhledem ke chvályhodné snaze několika předsedů vlád členských států EU nalézt prostor pro účast Parlamentu v debatách o budoucnosti Evropy;
 - M. vzhledem k tomu, že činnost Rady ministrů je důvodem k vážnému znepokojení a že se nezdá, že by byly Evropská rada nebo rotující předsednictví schopny vnést do své činnosti potřebné zásady rychlosti, strategie, důslednosti, koherence a transparentnosti; vzhledem k tomu, že takové nedostatky v rámci druhého zákonodárského orgánu poškozují tvorbu právních předpisů v Evropské unii;
 - N. vzhledem k tomu, že po nadcházejících evropských volbách bude poprvé uplatněn čl. 17 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii; vzhledem k tomu, že toto klíčové ustanovení umožní, aby předsedu Komise zvolili občané prostřednictvím volby svých poslanců, což odpovídá parlamentnímu systému; vzhledem k tomu, že tohoto výsledku může být dosaženo, pouze pokud evropské politické strany, Parlament a Evropská rada budou jednat v tomto duchu v souladu se svými příslušnými pravomocemi, zejména v rámci konzultací o provádění prohlášení č. 11 připojeného k Lisabonské smlouvě;
1. je přesvědčen, že ve světle zkušeností získaných za poslední čtyři roky se zlepšení a formalizace pracovních vztahů mezi Evropskou radou a Parlamentem jeví jako nezbytné; domnívá se, že se tak může stát formu společného prohlášení či interinstitucionální dohody nebo prostřednictvím výměny dopisů;
 2. zastává názor, že kromě výjimečně naléhavých případů musí každému zasedání Evropské rady předcházet rozprava v Parlamentu umožňující přijetí usnesení, kde by měl předseda Evropské rady osobně představit témata, která jsou na pořadu jednání; domnívá se, že Parlament a Evropská rada by měly zorganizovat svou činnost tak, aby měl Parlament příležitost včas se k těmto tématům vyjádřit a aby umožnily předsedovi Evropské rady podat zprávu o závěrech přijatých na každém zasedání Evropské rady na plenárním zasedání; zdůrazňuje, že je-li to možné, neměla by se zasedání Evropské rady konat v týdnech plenárních zasedání Parlamentu;
 3. připomíná, že závěry Evropské rady představují pokyny pro vyjednávání ze strany Rady ministrů a že v žádném případě nejsou hranicemi, jež není možno při jednání s Parlamentem překročit; žádá, aby byla do závěrů ze zasedání Evropské rady vložena standardní formulace odkazující na ustanovení čl. 15 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii;
 4. naléhavě žádá, aby v případě, že bude uzavřena dohoda mezi zástupci Parlamentu a zástupci Rady v rámci legislativního postupu, Evropská rada dané téma znovu neotvírala, ledaže by úřadující předsednictví upřesnilo, že se jedná o dohodu ad referendum;
 5. navrhuje, aby byli jednou ročně pozváni předseda Evropské rady a vysoká představitelka Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku spolu s předsedou Komise k účasti na obecné debatě o vnitřním a vnějším stavu Unie, která by se nekryla se stávající každoroční rozpravou o stavu Unie, v jejímž rámci předseda Komise představuje svůj pracovní program a podává zprávu o své činnosti Parlamentu, kterému je odpovědný;

6. připomíná, že na rozdíl od předsedy Komise není předseda Evropské rady odpovědný Parlamentu a že organizace rozprav, jichž se zúčastní, musí brát tuto skutečnost v úvahu, ale zároveň umožnit účast na dialogu s předsedou Evropské rady i jiným poslancům než předsedům politických skupin; domnívá se nicméně, že postup otázek k písemnému zodpovězení není vhodný;
7. žádá, aby kdykoli, když Evropská rada navrhne akční plán nebo postup, který by mohl mít legislativní rozměr, bylo včas a ve spolupráci s Parlamentem rozhodnuto o přidružení Evropského parlamentu v takové formě, která se jeví v daném případě vhodná; trvá na tom, že předseda Parlamentu by se měl plně účastnit zasedání Evropské rady, na nichž jsou projednávány interinstitucionální otázky – Parlament a Evropská rada by tedy ve svém jednacím řádu stanovily výběr svých zástupců a způsob, jakým tito zástupci získávají mandát pro jednání a jak o jednání informují;
8. vyzývá Evropskou radu, aby před zahájením evropské předvolební kampaně vysvětlila, jakým způsobem hodlá v rámci konzultací, které by měly proběhnout mezi Parlamentem a Evropskou radou ohledně provádění prohlášení č. 11 připojeného k Lisabonské smlouvě, ze své strany respektovat volbu evropských občanů ve věci jmenování předsedy Komise v souladu s čl. 17 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii; připomíná, že je důležité zviditelnit předvolební kampaň a posílit její evropský charakter; vyzývá všechny členy Evropské rady, aby předem oznámili, jakým způsobem hodlají respektovat volbu svých spoluobčanů při navrhování jednoho nebo více kandidátů na funkci komisaře z vlastní země;
9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě a Komisi, a hlavám států a předsedům vlád a parlamentům členských států.